

UNGDOMSSTJERNER SLUKKES, MENS DE NÆSTBEDSTE TÆNDES

Dette er historien om en landsdel som står sammen om en eliteklub. Egnen er Nordjylland - klubben er AaB. Emnet er talentudvikling.

AF HENNING HANSEN

Man fornemmer den jyske stolthed, den klæber sig til spilletrøjerne på billederne når man træder ind i klubhuset. Det er et eventyr, som startede ved en tilfældighed. Nemlig da klubben kom med i det forjættede land, Champions League efter at Dynamo Kiev blev udelukket. Det betød mange penge i AaBs pengekasse. Samtidig indkasserede klubben 25 millioner kr. ved salget af Jesper Grønkjær. Begge ting, som et eller andet sted byggede på held og tilfældigheder. Resten af eventyret om børsintroduktion og talentudvikling er tilgængæld hårdt arbejde, gennemsyret af seriøsitet og en målrettet indsats, som mange danske klubber kunne tage ved lære af. Vejen til succes i dansk fodbold går gennem egen produktion af spillere og dermed struktureret talentudvikling, har ledelsen i AaB forlængst erkendt.

Talentudviklingen har skabt resultater

Op gennem 90'erne har AaB reddet på en succesbølge på ungdomssiden. Dels er medlemstallet vokset markant, dels er AaBs præstationer på elitesiden blevet mere og mere iøjnefaldende, hvilket to DM-titler til klubbens ynglinge i 1997 og 98 samt DM i 1997 og bronze i 1998 til juniorholdet, vidner om.

Hvor AaB ved indgangen til 90'erne var sine elitekonkurrenter underlegen, kan det på vejen ind i nye årtusinde fastslås, at klubben har sat sig godt og grundigt til rette blandt de store "drenge" inden for ungdomseliteklubberne, siger Poul Erik Kristensen, som FODBOLDTRÆNING har sat stævne en solrig fredag eftermiddag i januar på AaB helt formidable anlæg, syd for Aalborg.

Som et resultat af det talentarbejde, der er foregået i AaB gennem de seneste 7-8 år, optræder p.t. 11 spillere i klubbens prof-afdeling. Alle spillere med en fortid på klubbens bedste junior og ynglinge hold.

For yderligere at skærpe udviklingen af egne talenter i retning af superliganiveau etablerede AaB A/S i 1997 en talenttrup bestående af YDM-spillere og ungseniorer. Truppen består af 24 spillere. Det er en erklæret målsætning, at der pr. år skal udvikles mindst to spillere til 1. holdet.

"Talentudvikling - er ikke som en spurt, men snarere som en marathon", understreger Poul Erik Kristensen.

Ingen danske topklubber har råd til ensidigt at købe sine 1. holdsspillere. Flere og flere klubber prioriterer heldigvis at skabe sit eget fundament gennem målrettet talentudvikling.

Samarbejde er centralt

I klubben er etableret en elitetrænergruppe, som skal analysere og vurdere spillernes individuelle og kollektive færdigheder med henblik på at fastholde og videreudvikle den enkelte spiller. I klubben lægges meget vægt på, at holdene skal være dominerende med bolden. Det betyder også, at den tekniske træning med bold er meget central for udviklingen af spillere helt nede fra miniputalderen.

"De færdigheder ungdomsspillerne tilegner sig i 8-12 års alderen glemmer de aldrig", fastslår Poul Erik Kristensen.

Klubben har ligeledes iværksat et samarbejde med forældre og spillere. Dette samarbejde udmønter sig i flere forældre/spiller/klub-samtaler årligt. Spillere og forældre i U- og T-truppen kommer til individuelle samtaler før og efter sæsonen. De informeres også om kost, da det jo som bekendt er en central del i forhold til det at være eliteidrætsudøver.

De spillere, som ikke er gode nok forsøger ledelsen at vejlede til den næste klub. AaB tager måske kontakt til den pågældende klub og anbefaler at tage en snak med spilleren eller man bruger pressen, som informeres om, at samarbejdet med AaB ikke skal fortsætte. De spillere som AaB, siger farvel til, er oplagte emner for FNF-samarbejdet (nordjyske samarbejdsklubber).

Ud over at deltage i den daglige træning optræder spillerne i talenttruppen på henholdsvis YDM- og DS-holdet. Desuden er det AaBs målsætning, at disse spillere kommer i kamp på internationalt plan 8-10 gange om året, hvilket bl.a. opnås via deltagelse i stærke internationale turneringer. Klubben har indgået aftaler om kampe med Rosenborg og Göteborg, for at hærde og udvikle spillerne.

Oplandet er stort for AaB

I karakteristikken af talentarbejdet sammenligner Poul Erik Kristensen det med, hvad der foregår på en produktionsvirksomhed, Han siger

“Talentarbejdet kan karakteriseres som produktudvikling, hvor det handler om kunne udvikle halvfabrikata til helfabrikata ud fra en kreativ forædlingsproces”.

Spillerne kommer fra hele Vendsyssel. Det er ikke mange, som kommer fra Aalborg. Det er stort set ikke nødvendigt at hente spillerne, de kommer selv. Det gælder fra lilleput til ynglinge. Klubben havde oprindeligt planer om at ansætte to talentspejdere, men nøjes med en, da behovet ikke er stort nok. Til gengæld sætter AaB stor pris på de omkringliggende klubbers ungdomsarbejde. Klubben har givet 100.000 kr. til Thisted (Jesper Grønkjærs klub) og 25.000 kr. til Gistrup, som påskønnelse for deres talentarbejde.

Dog er klubben meget opmærksom på, hvis fx en spiller henvender sig langvejs fra fx. Frederikshavn. Det er langt og spilleren skal bruge meget tid på transport. Derfor tager klubben en snak med spilleren og hans forældre. Det er vigtigt for ledelsen at gøre det klart for forældre og spiller, hvad det er de går ind til, pointerer Poul Erik Kristensen. Hvis klubben går ud og henter en spiller i en anden klub, så har man udarbejdet et sæt etiske regler, som bl.a. bevirker, at man altid henvender sig til den pågældende klubs bestyrelse og spillerens forældre.

“Det er klubben meget magtpåliggende at have et godt image”, fastslår Poul Erik Kristensen.

De små klubber tror for ofte, at spillerne er deres ejendom. De glemmer, hvorfor spilleren ønsker at skifte klub. Det er jo, fordi spilleren har ambitioner og har lyst til at udvikle sig bl.a. ved at spille sammen med dygtige holdkammerater. Søgelyset rettes alt for ofte mod den store klub, som beskyldes for at fiske. De små klubber skulle hellere være stolte over, at de har opdraget og udviklet en dygtig spiller. Ønsk ham held og lykke på vejen samt hold en dør på glem, hvis det ikke går eller når spilleren vil slutte sin karriere med et par år i barndomsklubben.

“Det må da være enhver træners fornemmeste opgave at udvikle så dygtige spillere som muligt. Det er tilladt at glæde sig, at ens elever får succes”, siger Poul Erik Kristensen med et glimt i øjet.

Talentudvikling er forretning og hårdt arbejde

Med den øgede professionalisme i klubbens førsteholdstrup, som bl.a. medfører større træningsmængde og større træningsintensitet, øges kravene til spillerne i talenttruppen. For at optimere udviklingen og overgangen fra ungdomselitefodbold til 100 % prof. fodbold, er der pr. 1.1.99 etableret en ungseniortrup i AaB A/S regi.

Talentudviklingen er også en forretning for AaB, som derfor i de senere år har skrevet kontrakt med flere og flere af de unge spillere. Det sker fordi klubben ønsker at sikre sig fremtidige transferrettigheder for talenterne, som europæiske topklubber allerede har vist interesse for. Talentudvikling handler dog ikke kun om indtægter, men i lige så høj grad om udgifter, men betragtet som investeringer. I 1997 brugte AaB 800.000 kr. på talentudvikling, i 1998 var tallet 1 mio. kr. og i 1999 forventer klubben at investere op imod 3 mio. kr. Men der er ingen tvivl om, at det er en investering, som kan betale sig, men som kræver, at en spiller bliver solgt til udlandet i ny og næ.

Spillerne i U-truppen træner syv gange ugentligt. Antallet af træningspas nærmer sig de krav, som stilles til spillerne i førsteholdstruppen. Til gengæld er alle spillere i U-truppen på kontrakt, således at klubben kan honorere de krav, som stilles til spillerne. Hvis de kun trænede fire gange som talenttruppen, ville springet blive for stort, for de spillere, der kom i A-trup. Bl.a. fysiologisk ville de slet ikke kunne klare belastningen. Derfor denne gradvise øgning af træningsmængden.

En del af de unge spillere oplever det som et kulturchock at komme op i A-truppen. På ungdomsplan har de måske været stjerner. Det er de ikke længere. De skal finde deres plads i hierarkiet. Ofte knækker spillerne her. De unge skulle før kun konkurrere med to årgange. Pludselig ændres vilkårene totalt.

“Tålmodigheden og evnen til at kunne arbejde i modgang er faktorer, som du skal være i besiddelse af, for at kunne gøre dig gælden på højeste niveau. Men det er det mentale, der afgør om du bliver topspiller. Du kan selvfølgelig bruge en del tid på at tale med spilleren, men det skal helst være medfødt” vurderer Poul Erik Kristensen og fortsætter “Det er sjældent, at det er profilen på ynglingeholdet, der slår igennem som senior. Oftest er det de næstbedste. Måske fordi de bedste for hurtigt, når deres mål”.

Alt for mange har ikke den tålmodighed, der skal til for at udvikle sig til en topspiller. De mangler den fornødne psyke i modgang. I modgang kan de det hele. Men det er i modgang, du finder ud af, om du har med et helt fodboldtalent at gøre. Det er ikke nok, at du er hurtig og teknisk dygtig. Sådanne spillere er dansk ungdomsfodbold rige på.

Styrketræning er en stadig større del af træningen

Styrketræning er blevet en meget større del af træningen. Klubben har en aftale med den Folker Livendahl, tidligere landstræner i vægtløftning. AaB har aldrig haft tradition for styrketræning, men det er nu på programmet helt ned til JDM-holdet. Folker Livendahl udarbejder individuelle programmer til spillerne. Målet er at forbedre spillernes styrke og hurtighed. Spillerne testes løbende.

“Spillerne er blevet langt mere eksplosive, fastslår” Poul Erik Kristensen. Han fortsætter “Mange kampe er også tippet over til vores fordel i slutfasen”.

Klubben har 1. holdstrupper lige fra lilleput, hvilket betyder, at der i en meget tidlig alder sker en sortering blandt spillerne. Til hver 1. holdstrup fra Lilleput til ynglinge er ansat en chefræner: De fleste af disse har DBUs elitetræneruddannelse. Trænerne

har meget forskellige profiler, alt afhængig af de krav, der stilles på det enkelte alderstrin.

Den kloge satsning på talentudvikling vil utvivlsomt gøre AaBs ungdomsafdeling til en produktiv fødekæde af førsteholdsspillere de næste mange år. Klubben bliver formentligt aldrig selvforsynende af spillere, men en kombination af køb og talentudvikling vil givetvis sikre AaB en placering i toppen af dansk fodbold og på sigt har klubben selvfølgelig en stille og rolig jysk drøm om igen at spille med i Champions League. Det skal nok også lykkes.

Organisering

A-trup (superliga)	25 spillere på fuld tid Cheftræner og assistenttræner på fuld tid I opstartsfasen trænes 10 gange om ugen. I turneringsfasen trænes 7 gange om ugen
U-trup	12 spillere på kontrakt Cheftræner på fuld tid Træning 7 gange om ugen
Talent-trup	11 ynglinge og 3 juniorer på kontakt 4 boblere, som løbende udskiftes Træning 4 gange om ugen

Forslag til citater

“Talentudvikling - er ikke som en spurt, men snarere som en marathon”, Poul Erik Kristensen

“De færdigheder ungdomsspillerne tilegner sig i 8-12 års alderen glemmer de aldrig”, Poul Erik Kristensen.

“Det må da være enhver træners fornemmeste opgave at udvikle så dygtige spillere som muligt. Det er tilladt at glæde sig, at ens elever får succes”, Poul Erik Kristensen.

“Det er sjældent, at det er profilen på ynglingeholdet, der slår igennem som senior. Oftest er det de næstbedste. Måske fordi de bedste for hurtigt, når deres mål”, Poul Erik Kristensen.